

Nabavka spavaćih kola za Srbijavoz

Zemlja:	Srbija
Broj projekta:	56092
Poslovni sektor:	Infrastrukturni sektor Evropa
Vrsta objave:	Državni sektor
Kategorija zaštite životne sredine:	B
Planirani datum odobrenja projekta:	22. oktobar 2025. godine
Status:	Pred odobrenje od strane Upravnog odbora Banke
Datum objavljivanja projekta na engleskom jeziku:	28. mart 2025. godine

Opis projekta

Odobrenje kredita sa državnom garancijom u iznosu do 42 miliona evra Akcionarskom društvu za železnički prevoz putnika "Srbijavoz" Beograd ("Srbijavoz" ili "Preduzeće"), preduzeću za prevoz putnika u vlasništvu Republike Srbije, za finansiranje nabavke dvanaest savremenih spavaćih kola ("Projekat").

Ciljevi projekta

1. Unapređenje usluga putnicima na postojećim železničkim trasama koje koriste spavaća kola
2. Podrška Srbijavozu u širenju međunarodnih železničkih putničkih usluga obezbeđivanjem modernizovanih spavaćih kola pogodnih za brze pruge, sa dozvolom za upotrebu u zemljama Evropske unije
3. Doprinos povećanju privlačnosti i konkurentnosti železničkog prevoza kao "zelenijeg" vida transporta.

Uticaj na tranziciju

ETI 67

Uticaj na tranziciju Projekta proizilazi iz sledećih kvaliteta:

- *Integracija:*

Finansiranjem kupovine dvanaest savremenih železničkih spavaćih kola namenjenih međunarodnom prevozu putnika, Projekat će obezbediti novu infrastrukturu za bolje povezivanje regiona koji trenutno nisu dovoljno integrisani.

- *Zeleni kvalitet:*

Projekat će doprineti modalnom presmeravanju ka zelenom i održivom vidu transporta.

Informacije o klijentu

SRBIJAVOZ AD

Srbijavoz, akcionarsko društvo osnovano 2015. godine nakon vertikalno integrisanih Železnica Srbija AD, je nacionalni operater putničkog železničkog saobraćaja u Srbiji, u potpunosti u vlasništvu Republike Srbije. Srbijavoz trenutno prolazi kroz značajan proces modernizacije, uključujući unapređenje voznog parka i depoa za održavanje, kao deo sveobuhvatnih aktivnosti na razvoju železnice u Srbiji.

Finansiranje EBRD

42,000,000.00 evra

Kredit sa državnom garancijom u iznosu do 42 miliona evra.

Ukupna vrednost projekta

42,000,000.00 evra

Dodatni doprinos

Dodatni doprinos Banke se ogleda u (i) finansiranju sa dugim periodom otplate, koje nije dostupno iz komercijalnih izvora pod prihvatljivim uslovima; (ii) pomoći Preduzeću u postavljanju standarda u vezi sa obavezama javnih usluga i poštovanju međunarodnih najboljih praksi, i (iii) postizanju viših standarda u pogledu rodne ravnopravnosti i jednakih prilika, kroz unapredjenje aktivnosti na bezbednosti i prevenciji rodno-zasnovanog nasilja i uznemiravanja.

Socijalna kategorizacija i uticaj na životnu sredinu

Projekat je svrstan u kategoriju B (EBRD Politika zaštite životne sredine i socijalna politika iz 2019. godine). Sprovedena je Procena uticaja na životnu sredinu i društvo (Environmental and Social Due Diligence – “ESDD”), koja je obuhvatila pregled upitnika i izveštaja o tehničkoj proceni uticaja (Technical Due Diligence). Procena je takođe uključila reviziju kapaciteta Preduzeća da upravlja rizicima vezanim za zaštitu životne sredine, društvo, zdravlje i bezbednost, kao i procenu ekoloških i socijalnih rizika i uticaja u skladu sa Uslovima za realizaciju projekta (Performance Requirements – “PR”) Banke, kroz pregled godišnjih Izveštaja o zaštiti životne sredine i društva za tekuće operacije EBRD-a (BDS23-113, BDS19-145, BDS17-154/Add 1, BDS17-154).

ESDD je potvrdila jasno razumevanje ekoloških i socijalnih politika koje Preduzeće trenutno sprovodi. “Srbijavoz” ima brojne interne pravilnike, operativne procedure, smernice i formalne mehanizme. Član je Međunarodne železničke unije („UIC“).

ESDD je utvrdila da Preduzeće nema sertifikat nezavisne akreditacije za sistem upravljanja zaštitom životne sredine, zdravljem, bezbednošću i socijalnim pitanjima, međutim poseduje niz internih procedura za upravljanje ekološkim i socijalnim pitanjima i rizicima, kao i uspostavljene interne i eksterne kanale relevantnih izveštavanja. Preduzeće ima organizacione kapacitete za upravljanje ekološkim i socijalnim aspektima u skladu sa Uslovima za realizaciju projekta, u odnosu na pitanja zaštite životne sredine, ljudskih resursa, sprečavanja i kontrole zagađenja, upravljanja otpadom i pitanja zdravlja i bezbednosti (Health and Safety - „H&S“), upravljanja lancem dobavljača i izvođačima, kao i upravljanja zainteresovanim stranama. Upravljanje izvođačima i lancem dobavljača sprovodi se kroz standardnu tendersku dokumentaciju i zakone o javnim nabavkama. Akcioni plan za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja („ESAP“) je izrađen i usaglašen sa Preduzećem. ESAP propisuje zahtev za nabavku 12 novih modernih spavaćih kola na električni pogon iz lokomotive, čime se obezbeđuje usklađenost sa relevantnim EU Direktivama 2016/797 i 2016/798 koje se odnose na interoperabilnost i bezbednost železnice, kao i zahtev za pribavljanje upotrebne dozvole pre puštanja spavaćih kola u rad.

“Srbijavoz” ima obavezu da postupa u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom o radu i propisima specifičnim za železnički sektor u Republici Srbiji. Usklađeni su sa nacionalnim zahtevima u pogledu rada i radnih uslova, koji su u skladu sa osnovnim konvencijama MOR-a, pri čemu su prinudni i dečiji rad zabranjeni domaćim zakonodavstvom. Na snazi je kolektivni ugovor, akt o proceni rizika, pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, kao i pisani interni kodeks etike za zaposlene. Preduzeće poseduje dobro uspostavljenu funkciju ljudskih resursa koja na adekvatan način upravlja pitanjima rada i radnih uslova.

Preduzeće redovne posećuju inspektori za zaštitu životne sredine, a ESDD je potvrdila da je uspostavljen plan za ispunjavanje nacionalnih zahteva u vezi sa upravljanjem otpadom, dok procedura za reagovanje u vanrednim situacijama već postoji. Adekvatno upravljanje otpadom obezbeđeno je kroz svakodnevnu primenu plana upravljanja otpadom i izveštavanje nadležnim državnim organima. U skladu sa ESAP-om, plan upravljanja otpadom biće potrebno ažurirati kako bi se osiguralo bezbedno odlaganje postojećih zastarelih zaliha koje se trenutno koriste, a koje će biti zamenjene novim spavaćim kolima.

Uspostavljeno je adekvatno upravljanje rizicima u oblasti zaštite zdravlja i bezbednosti na radu, kao i interni kapacitet za upravljanje rizicima po radnike, u skladu sa aktom o proceni rizika. Mere bezbednosti u spavaćim kolima, uključujući i protivpožarnu zaštitu, biće precizirane od strane “Srbijavoza” prilikom izrade tehničkih specifikacija za nabavku spavaćih kola. U skladu sa ESAP-om, Preduzeće će zahtevati da vozila budu projektovana i proizvedena u skladu sa svim međunarodnim bezbednosnim standardima, uključujući i standarde koji proizlaze iz usklađenosti sa EU direktivama. Pored toga, u skladu sa zahtevima PR4, “Srbijavoz” će morati da sprovede obuku zaposlenih za podizanje svesti o rodno zasnovanom nasilju i uznemiravanju u vezi sa korišćenjem spavaćih kola, kako je propisano ESAP-om.

Kontinuirana operativna bezbednost obezbeđuje se kroz aktivnosti održavanja u postojećem depou u Zemunu. Nezavisni tehnički konsultant je potvrdio da Preduzeće raspolaže resursima neophodnim za testiranje i održavanje spavaćih kola.

Nabavka 12 modernih spavaćih kola nema potencijal da negativno utiče na biodiverzitet i lokalitete kulturnog nasleđa. Za Projekat neće biti potrebno sprovođenje eksproprijacije zemljišta, budući da sa Projektom nije povezana dodatna eksproprijacija.

“Srbijavoz” sarađuje sa različitim zainteresovanim stranama, objavljuje relevantne informacije o Preduzeću, njihovi kontakti se mogu videti na zvaničnom sajtu i generalno ima uspostavljen operativni mehanizam za podnošenje žalbi. Bila bi korisna dalja formalizacija ovog mehanizma, uključujući i ažuriranje procedure za podnošenje žalbi na zvaničnom sajtu.

Banka će nastaviti da prati aktivnosti “Srbijavoza” putem godišnjih E&S izveštaja o praćenju i, ukoliko bude potrebno, putem poseta lokacijama.

Preduzeće je objavilo E&S dokumenta, dostupna na: <https://www.srbvoz.rs/obavestenja/> .

Zelena procena

Utvrđeno je da je Projekat usklađen sa ciljevima mitigacije i adaptacije predviđenim Pariskim sporazumom, na osnovu toga što EBRD primenjuje ovaj pristup kod direktno finansiranih investicija. Projekat je usklađen sa ciljevima mitigacije Pariskog sporazuma jer se nalazi na zajedničkoj listi usklađenosti MDB banaka, pod kategorijom Električni putnički ili teretni transport. Projekat je usklađen sa ciljevima adaptacije Pariskog sporazuma jer ne postoje materijalno značajni fizički klimatski rizici i ne dovodi se u pitanje nacionalna politika u oblasti adaptacije niti klimatska otpornost šireg sistema. Sto procenata finansiranja od strane EBRD klasifikovano je kao zeleno finansiranje, budući da podržava aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva klimatske mitigacije. Atribucija je izvršena u skladu sa metodologijom za alociranje zelenog finansiranja EBRD investicija, pod kategorijom „Vozni park bez direktnih emisija i prateća infrastruktura za električki železnički vozni park“.

Tehnička saradnja i Finansiranje iz donatorskih sredstava

Predviđeno je da će tehnička podrška nakon potpisivanja Ugovora o projektu biti obezbeđena kako bi se pomoglo Preduzeću sa pregledom postojećeg Ugovora o obavezama javnih usluga Srbijavoza, u njegovom poređenju sa “najboljim praksama” i davanju preporuka za poboljšanje. Planirano je da se pripremi i novi predlog ovog ugovora u skladu sa regulativom EU i međunarodnim najboljim praksama.

Kontakt informacije

Mašan Radojević
Masan.radojevic@srbijavoz.rs
<https://srbvoz.rs/>
 Nemanjina 6, 11000 Beograd

Opšte informacije o tranziciji

Dodatne informacije o pristupu EBRD u oblasti merenja uticaja tranzicije mogu se naći [ovde](#).

Poslovne prilike

U vezi sa mogućnostima za poslovnu saradnju ili nabavkama, obratite se kompaniji koja je klijent.
 U vezi sa mogućnostima za poslovanje sa EBRD (koje se ne odnose na nabavku) kontaktirajte:
 Tel: +44 20 7338 7168
 Adresa elektronske pošte: projectenquiries@ebrd.com
 U vezi sa projektima u državnom sektoru, posetite [EBRD nabavke](#):

Tel: +44 20 7338 6794
 Adresa elektronske pošte: procurement@ebrd.com

Opšti upiti

Konkretni upiti se mogu uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Politika zaštite životne sredine i socijalna politika (eng. ESP)

U [ESP](#) i Uslovima za realizaciju (*eng.* PR) vezanim za nju utvrđeni su načini na koje EBRD sprovodi svoju opredeljenost za promovisanje „ekološki prihvatljivog i održivog razvoja“. ESP i PR sadrže konkretne odredbe kojima se od klijenata traži da poštuju važeće zahteve predviđene nacionalnim zakonima u oblasti javnog informisanja i javnih konsultacija, kao i da uspostave žalbeni mehanizam za primanje i omogućavanje rešavanja žalbi i pritužbi zainteresovanih strana, posebno u vezi sa ekološkim i socijalnim učinkom klijenta i projekta. Srazmerno prirodi i obimu rizika i uticaja projekta na životnu sredinu i socijalna pitanja, EBRD dodatno zahteva od svojih klijenata da po potrebi objavljuju informacije o rizicima i uticajima koji proističu iz projekata, ili da sprovedu konstruktivne konsultacije sa zainteresovanim stranama, razmotre njihove komentare i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD u ovoj oblasti dato je u [ESP](#).

Integritet i usklađenost sa propisima

Kancelarija Glavnog stručnjaka EBRD za kontrolu usklađenosti sa propisima (*eng.* OCCO) promoviše dobro upravljanje i osigurava da, u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, sve aktivnosti Banke ispunjavaju najviše standarde integriteta. Za sve klijente Banke sprovodi se detaljna analiza integriteta kako bi se osiguralo da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili reputaciju Banke. Banka smatra da je identifikovanje i rešavanje pitanja tokom faza ocenjivanja i odobravanja projekta najdelotvorniji način da se osigura integritet poslovanja Banke. OCCO ima ključnu ulogu u ovim naporima za zaštitu, a takođe pomaže u praćenju rizika po integritet projekata u periodu nakon ulaganja.

OCCO je takođe nadležna za ispitivanje navoda o prevari, korupciji i zloupotrebi službene dužnosti u projektima koje finansira EBRD. Svako, bilo unutar ili izvan Banke, ko sumnja da je došlo do prevare ili korupcije, treba da podnese pisanu prijavu glavnom stručnjaku za kontrolu usklađenosti sa propisima putem elektronske pošte na compliance@ebrd.com. OCCO će postupati po svim prijavljenim stvarima u cilju daljeg praćenja. Sve prijave, uključujući i one anonimne, će biti razmotrene. Prijave se mogu dostaviti na bilo kom jeziku Banke ili jeziku neke od zemalja u kojima Banka posluje. Dostavljene informacije moraju biti date u dobroj veri.

Politika pristupa informacijama (eng. AIP)

Ovom politikom se utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i sprovodi konsultacije sa zainteresovanim stranama Banke, kako bi podigla nivo poznavanja i razumevanja njenih strategija, politika i operacija, posle njenog stupanja na snagu 1. januara 2020. godine. Da biste saznali koje informacije su dostupne na veb sajtu EBRD posetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Konkretna zahteva za dobijanje informacija možete uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (eng. IPAM)

Ako naponi klijenta ili Banke za otklanjanje razloga za zabrinutost vezanih za životnu sredinu, socijalna pitanja ili objavljivanje podataka (npr. putem mehanizma koji je klijent uspostavio za rešavanje pritužbi na nivou projekta ili kroz direktnu saradnju sa rukovodstvom Banke) ostanu bez uspeha, pojedinci i organizacije mogu da pokušaju da otklone svoje razloge za zabrinutost preko mehanizma EBRD pod nazivom Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM).

IPAM nezavisno razmatra pitanja projekta za koja se veruje da su prouzrokovala (ili bi mogla da prouzrokuju) štetu. Svrha ovog mehanizma je: da podrži dijalog između zainteresovanih strana na projektu radi rešavanja pitanja vezanih za zaštitu životne sredine, socijalnih pitanja ili pitanja vezanih za javno objavljivanje podataka; da utvrdi da li je Banka poštovala svoju [Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku](#) ili određene odredbe svoje [Politike pristupa informacijama](#) koje se odnose na konkretan projekat; i po potrebi, da rešava bilo koje postojeće nepoštovanje ovih politika, istovremeno sprečavajući buduće slučajeve neusklađenosti Banke sa propisima.

Posetite veb stranicu Nezavisnog projektnog mehanizma odgovornosti da biste se obavestili o tome kako podneti Zahtev za preispitivanje putem našeg [poverljivog elektronskog obrasca, poštom ili telefonom](#). IPAM vam stoji na raspolaganju za razgovor o razlozima za vašu zabrinutost i za odgovore na sva vaša pitanja u vezi sa podnošenjem zahteva ili postupanjem po zahtevima, koji su u skladu sa Politikom odgovornosti za projekte i Smernicama. Identitet podnosioca zahteva može da ostane poverljiv, na njihov zahtev.